

MŪSU Lietuva

Journal Lituanos «NOSSA LITUANIA»
DIRETOR RESPONSÁVEL
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO
REDATOR: MONS. P. RAGAZINSKAS
SAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES
LAIKRAŠTIS
A D R E S A S:
AV. ZELINA, 515 - C. POSTAL 4118
SÃO PAULO
ATSKIRO NUMERIO KAINA 30,00

R. 787 (23)

SÃO PAULO — BRASIL — 1964 M. BIRŽELIO MĖN. — JUNHO 6 D.

XVI METAI

Kaip skandinavai sutiks Chruščiova...

Baltų Komitetas Stokholme nušvietė Chruščiovo lankymosi tikslus ir «Birželio Komiteto» uždavinius — Kremliaus valdovo viešnagė numatyta išnaudoti: nušviesti pavergtųjų padėtį, iškelti sovietų nusikaltimus, išryškinti skirtingumus tarp laisvųjų Vakarų ir Rytų diktatūros

(Elta) Baltų Komitetas Švedijoje neseniai paskelbė Sovietų Sąjungos vadovo Nikitos Chruščiovo lankymosi Skandinavijos kraštuose programą, nurodė į vizito tikslus ir plačiai atpasakojo, kokios numatytos priemonės «pasitikti» Sovietijos valdovą ir kas daroma visuomenei nušviesti laisvę, kurią atstovauja laisvasis Vakarų pasaulis bei išryškinti totalinės komunistų diktatūros tikslus.

N. Chruščiovo lankymosi Skandinavijoje datos yra šios: Danijoje jis viešės nuo birželio 17 iki 21 dienos, Švedijoje nuo birželio 22 iki 27 d. ir Norvegijoje nuo birželio 28 iki liepos 3 d. Spėjama, kad grįždamas į Sovietiją Chruščiovas galėsias neoficialiai lankytis ir Suomijoje. Visuose trijuose kraštuose veikia sutikimo komitetai. Sovietinis diktatorius lankys įvairias jų valstybių vietas, ji saugos vietos saugumo agentai, o iš jo palydovų — iš viso 120—150 asmenų — didelę dalį sudarys sovietinės saugumo įstaigos (KGB) pareigūnai. Pagal ligšiolinius apskaičiavimus toji Chruščiovo viešnagė kiekvienam tų kraštų atseis po 4 milijonus švedų kronų, tad visų trijų kraštų lankymo kaštai pasieksią 10—12 milijonus švedų kronų (9,2 mil. DM, 2,3 mil. dol.) Kokie politiniai Chruščiovo tikslai? Nors formaliai vizitas turėsias oficialų pobūdį, tačiau aišku, kad Maskva kelione panaudos propagandos ofenzivos tikslams. Pagal Baltų Komiteto Švedijoje pranešimą kai kuriuos kelionės tikslus atskleidžia pati sovietų spauda. Tad sovietams toje propagandoje pirmoje eilėje rūpės: 1. paremti vietos komunistų partijas, ypač atsižvelgiant į Švedijos ir Norvegijos 1964 m. rudens rinkimus. Toliau sovietai ypatingai ryškina vadinamą Kekkonno planą — pagal jį Skandinavija ir visa Baltijos jūros sritis turėtų būti paversta neatomine zona, toliau sektų tų kraštų laispiškas nusiginklavimas. Į Daniją ir Norvegiją galės būti daromi spaudimai joms pasitraukti iš NATO ir europietinio bendradarbiavimo sistemos. Skandinavijos kraštai busią prašomi pagalbos, pvz. kreditų chemijos

pramonei, busią siekiama didesnio ūkinio ir kultūrinio bendradarbiavimo. Pagaliau Chruščiovas tikisi, kad propagandinės ofenzivos dėka jam pavyksią žymiai paraližuoti antikomunistinį kraštų nusistatymą ir tai būtų smūgis egzilams, pirmoje eilėje Švedijoje sėkmingai veikiantiems baltams, o visuomenė šių veiklų ligšiol yra parodžiusi daug simpatijos.

Sovietų ofenziva jau prasidėjo — nuo šių metų pradžios Skandinavijos kraštus aplankė įvairios delegacijos įvyko politikų vizitai, į Skandinaviją numatoma pasiųsti įvairius sovietų meno ansamblius, Kijevo operą ir baletą.

Kokie «Birželio Komiteto» tikslai? Siekiant suderinti, koordinuoti veiksmus, nukreiptus prieš Chruščiovo apsilankymą ir šio tikslus, Švedijoje š. m. vasario mėn. buvo sudarytas vad. «Birželio Komitetas». Jam vadovauja prof. Birger Nerman, kiti aštuoni nariai — įžymūs švedų politikai ir šiaip visuomenėje pasireikę asmenys. Be to sudarytas specialus «Egzilų Birželio Komitetas» — į jį įeina 36 asmenys, atstovaujantys 30 Švedijoje veikiančių didesnių egzilų organizacijų. Šio Komiteto pirmininkas — vengras Adam Heinz. Birželio Komitetas jau veikia ir Švedijos provincijoje, be to pradėta juos steigti ir Danijoje bei Norvegijoje. Praktinė Komiteto veikla sutelkta Stokholme veikiančiame Baltų Komitete (administracinis visos kontraktacijos vadovas — B. Komiteto gen. sekr. Arvo Holm). Šis Komitetas dar parūpina lėšas ir išleis didesnę dalį visų numatytų spausdinių, brošiūrų.

Kokia bus prieš Chruščiovo lankymą nukreiptų veiksmų taktika? Pagrindinis uždavimas — nukreipti asmens puolimą prieš N. Chruščiova ar vesti kovą prieš formalų valstybės pareigūno vizitą, bet išnaudojti to lankymosi Skandinavijoje bei visame pasaulyje garsą ir ta proga iškelti laisvės sąvokas. Pirmoje eilėje numatyta išryškinti tokius principus: 1. Nušviesti pavergtųjų tautų padėtį, iškelti sovietų kolonialinės imperijos spaudimą ir visa tai priešpastyti kolonialinių tautų išlaisvinimo procesui kituose kontinentuose. 2. Aprašyti nusikaltimus prieš žmogaus teises, demokratinių laisvių trūkumą, tebesitęsiančio policinio režimo metodus, policinės valstybės cenzūrą, suvaržymus. 3. Bus reikalaujama likviduoti dar veikiančias vergų darbo stovyklas, greičiau susijungti išskirtoms šeimoms

Palengvinamos sąlygos Sovietų darbo stovyklose?

Pagal š. m. kovo 20 d. išleistą busią galimą sovietų darbo stovyklų kaliniams suteikti vad. «atostogas» — jo metu tie kaliniai turėsias pasižymėti savo darbu kitose vietovėse. Pagal politikų sėbėtojus tai reiškia, kad kai kurių kategorijų kaliniams busią leidžiama likusią baasmės dalį praktiškai gyventi namuose. Pagal įsaką tie kaliniai busią atleidžiami tik pasižymėję geru elgesiu, jiems busiančios grąžintos piliečių teisės, tačiau nebus leidžiama pasitraukti iš jų gyvena-

mųjų vietovių. Kaip Sovietuose įprasta, darbo stovyklų kaliniai, darbo stovyklų kaliniai, norį patekti į «atostogų» sąlygas turės susidurti su įvairiais biurokratiniais sunkumais. «Atostogoms» išleidiamus kalinius turės pasiūlyti stovyklų komisijos ir vietos įstaigos. O jei, kaip teigiama įsake, kas iš kalinių «atostogų» metu elgsias ne pagal nurodymus, tokiems ir vėl teks grįžti į stovyklas ir jose atlikti likusią baasmės dalį.

Bukarestas tarp Maskvos ir Pekino

Komunistinis Rumunijos režimas pastaruoju metu vedė plačią informacijos kampaniją — siekia nušviesti Rumunijos nusistatymą Maskvos ir Pekino ideologinio ginčų klausimu. Įvairiuose susirinkimuose buvo smerkiami bei kritikuojami komunistų tarpe atsiradę nesutarimai. Eitlinį Rumunijos pilietį stebino ir prieš sovietus nukreipta kriti-

ka — tas pilietis pirmą kartą patyrė, kad Sovietų Sąjunga ūkiniai išnaudoja Rumuniją. Partijos informacijai esant ne aiškiai, Rumunijoje atsirado įvairių gandų: gyventojai kalbėjo apie tariamą spaudimą iš sovietų pusės, apie sovietinių agentų išprašymą iš krašto, kiti — net apie pasikėsimus nužudyti krašto vadovus.

viens — nukreipti asmens puolimą prieš N. Chruščiova ar vesti kovą prieš formalų valstybės pareigūno vizitą, bet išnaudojti to lankymosi Skandinavijoje bei visame pasaulyje garsą ir ta proga iškelti laisvės sąvokas. Pirmoje eilėje numatyta išryškinti tokius principus: 1. Nušviesti pavergtųjų tautų padėtį, iškelti sovietų kolonialinės imperijos spaudimą ir visa tai priešpastyti kolonialinių tautų išlaisvinimo procesui kituose kontinentuose. 2. Aprašyti nusikaltimus prieš žmogaus teises, demokratinių laisvių trūkumą, tebesitęsiančio policinio režimo metodus, policinės valstybės cenzūrą, suvaržymus. 3. Bus reikalaujama likviduoti dar veikiančias vergų darbo stovyklas, greičiau susijungti išskirtoms šeimoms

palengvinti keliones ir šiaip judėjimą, sumažinti muitus dovanų paketams. Bus nušviesta vis sunki bažnyčios, intelektualų ir sovietų pavergtuose kraštuose dirbančių kūrėjų padėtis. 4. Bus reikalaujama laisvės Pabaltijio valstybėms ir kitiems pavergtiems kraštams, reikalaujama visuo se šiuose kraštuose įvesti demokratinę tvarką ir teisėtus režimus. 5. Bus atkreiptas dėmesys į ūkinis Sovietų Sąjungos sunkumus, į pramonės ir žemės ūkio krizes bei jų priežastis, į sovietų siekimus vyrauti Baltijos jūros erdvėje.

Baltų Komitetas Stokholme ir «Birželio Komitetas» jau pasirengė visai eilei specialių veiksmų — be atitinkamo atsisaukimo numatyti masiniai susirinkimai miestuose, gedulingos pamaldos už išvežtuosius, biuletenių leidimas.

Ne 8, bet 10 val. lietuviška radijo programa.

LIETUVIŠKOS RADIJO PROGRAMOS, PER STOTI 9 DE JULHO, VIDUTINĖMIS 540 KILOCIKLU IR TRUMPOMIS 31 METROBANGOMIS YRA PAKEISTAS LAIKAS. VIETON 8 VAL. RYTO, PROGRAMA BUS PRADEDAMA 10 VALANDA.

— Meksika pagaliau pripažino naują Brazilijos vyriausybę

— Federalinės Vokietijos gynybos ministris von Hassel gegužės mėn 24 d. kalbėjo vokiečių atsargos karių sąjungos suvažiavime. Bad Godesberge pasisakė prieš

BRAZILIJOJE

— Vyriausybės didžiausias rūpestis sustabdyti pinigų nuvertinimą. Šio tikslo siekiant bus nutrauktos visos nebūtinios išlaidos, mažinamas valdininkų skaičius, kovojama su išieikvojimu bei vagystėmis. Šitos ekonominės politikos pasekmės tebus jaučiamos tik po metų ar daugiau laiko. Staigaus pagerėjimo ne galima laukti nes dabartinė vyriausybė valstybės išdą rado tuščią ir daug skolų.

— Kaip bus su buvusiu prezidentu Juscelinu Kubitscheku? Jis yra kaltinamas, bent taip spauda rašo, atidarymu durų komunistams į valstybės įstaigas. Taip pat tyrinėjamas jo staigaus praturėjimo. Ar jis bus pašalintas iš senato ir ar bus atimtos piliečio teisės? Tai klausimai, kurie ligi 14 birželio bus išspręsti. Atrodo kad prez. Castelo Branco būtų šalininkas švelnesnių priemonių. Bet karininkija, ypač jaunesnioji reikalauja kas kaltas visus, be jokios išimties sodinti į kaltinamųjų suolą ir pritaikinti įstatymais Ato Institucional, numatytas bausmes.

— Ar Ato Institucional dar bus pratęstas, dar neaišku. Pačioj vyriausybėje yra už ir prieš pratęsimą.

— São Paulo estado parlamento deputatų dalis yra susirūpinę savo likimu. Gali būti suspenduotos deputato net ir piliečio teisės.

— Senatorius Juscelino Kubitschek pasakė senate dramatišką kalbą sąryšyje su galimu jo pašalinimu iš senato ir piliečio teisių dešimčiai metų atėmimu.

vadinamus atlydžio planus santykiuose su Sovietų Sąjunga. Visi toki planai tegali būti naudingi tik sovietams. Pagal Hasselį maskvos tikslas lieka nepakeistas — siekti pasaulio užkariavimo.

— Rumunijos kalėjimuose yra dar apie dešimt tūkstančių politinių, prieškomunistinių kalinių.

— Gegužės pabaigoj tarp tautinį J. S. Bacho vardo vargonų muzikos atlikėjų konkursą Leipcege išvyko pasižymėjęs vargoninkas Leopoldas Digrys Leipcege numatytą išpildyti programą. Digrys buvo išpildęs Valst. filharmonijoje surengtame koncerte.

Mirė didelis Lietuvos bicuilis - Prof. Victor Jungfer

Ilgametis Vytauto D. Universiteto prof. — Mirė Nūrnberge, sulaukęs 71 m. amžiaus.

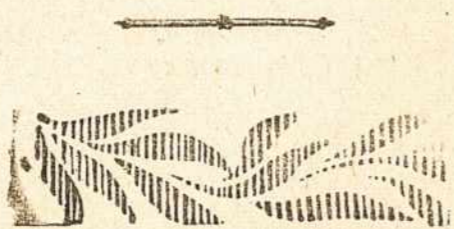
(Elta) Gegužės mėn. 71 m. amžiaus sukaktį atšventęs, Vak. Vokietijoje, Nūrnberge mirė didelis lietuvių tautos draugas, ilgametis Lietuvos Universiteto (vėliau Vytauto D.) profesorius, ekonomistas, rašytojas dr. Viktoras Jungferis. Jis buvo gimęs 1893 m. gegužės 6 d. Hirschberg'e, Silezijoje, I jo karo metu, kaip leinantas Pūngėje (kitais šaltiniais Kretingoje) turėjo ryšių su lietuvišiais (klebonu kun. P. Pukiu ir kt.) — anuo met prasidėjo Jungferio artėjimas su Lietuva. Naudodamas Ogińskių biblioteka Jungferis netrukus (1918 m.) parengė pirmąjį leidinį apie Lietuvą «Kulturbilder aus Litauen». 1919 m. išleistas jo romanas apie karo žiaurumus «Das Gesicht der Etappe».

Perkeltas į Mintaują Jungferis palaikė santykius su prel. K. Jasėnu ir su juo išvertė Daukanto «Būdą» (Alti taen», išl. 1926). 1921 m. Freiburge/Breisgau baigė studijas gavęs dr. laipsnį už disertaciją apie Lietuvos medžio eksportą. Baigęs ekonomiką Freiburge dar metus studijavo filosofiją 1924 m. dr. Saulys V. Jungferį pakvietė redaguoti ūkio skyrių «Memelzeitung» ir projektuoti Prekybos institutą. «Lietuvos Ūkyje» paskelbus jo darbą apie Klaipėdos kr. socialinį draudimą (1924 m.), jo studija buvo pripažinta habilitacijos darbu ir 1925 m. jaunas mokslininkas — ekonomistas buvo priimtas docentu į Lietuvos (vėliau Vytauto D.) Universiteto teisių skyrių. Puikiai išmokęs lietuvių kalbą ligi 1940 m., taigi 15 metų Jungferis dėstė visuomenės ūkio istoriją, ūkio dekrinų istoriją, sociologiją, ir bendrąją s atis tiką, 1941-44 m. profesorius Poznanės universitete, o nuo 1950 m. dėstė Nūrnberge ekonominių ir socialinių mokslų

aukšt mokykloje ir buvo profesorium Erlangeno universitete.

Lietuvių tautai, jos propagavimui užsienyje Jungferis ypač tingai nusipelnė dviem veikalais: «Hiater den Seen hinter den Waldern» (1932) ir «Litauen, Antlitz eines Volkes» (1938) Šios knygos buvo paplitusios ne tik Vokietijoje ir buvo pasiekusios 100 000 egz. tiražą. Apie jas rašyta kad jų autorius pasireiškęs ne tik kaip mokslininkas, bet ir kaip poetas, žvelgęs akimis ir širdimi. Dar jis buvo parengęs «Litauischer Liederschrein» (1939, liet. liaudies dainų vertimai, dalis jo paties atliktų). Šalia poezijos veikalų, išleista ir eilė Jungferio romanų — kai kuriuose jų vaizduoja mi lietuviai, pavz. «Die fremde Geliebte» (1920), «Der Weg der Skaringa» (1940), «Irka» (1943) ir kt. Vėliau turėjo palinkimą į satyrą («Mautz», 1948 m.).

Romane «Der Weg der Skaringa» Jungferis buvo pilnutiniai išreiškęs meilę Lietuvai — knygos tiražas buvo pasiekęs 45 000 egz. Lietuvoje yra rašęs ir periodinėje spaudoje, pvz. minėtina jo studija «Pabaltijo aiščių gintaro prekyba» (1933, «Vairas»), rašė «Ekonomikoje» (1935-36), «Židinijoje» (1932, 1937-38) ir kt. Pastaraisiais keleriais metais Jungferis dirbo Lietuvos vokiečių bendruomenėje ir kai kuriomis progomis su paskaitomis pasirodydavo lietuvių sukaikių minėjimuose (München ir kitur). Veionis paliko našlę, du sūnus ir dukterį.



V. Mykolaitis-Putinas

SUKILÉLIAI

KOVŲ DĒL ŽEMĒS IR LAISVĒS VAIZDAI 1861—1864

VII

(tąsa)

Sakydamas tuos žodžius, susigraudino ir pats ponas Akelaitis. Jis veidas paniuro, apsiblausė, kaktą išvagojo raukšlės, ūsėliai dar labiau nukaro žemyn, o apsiniaukęs žvilgsnis, tarsi nieko neregėdamas, sustingo kažkur tolyje.

Bet čia netikėtai Balsių Mikutis ir Brazilų Jonukas ėmė pė pro vartus sulos kibirą. Mergaitės tuoj išnešė ašotį ir keletą puodelių Balsys, pripylęs ašotį, pastatė ant stalielio ir prašė poną Akelaitį, Steponą ir kaimynus ragau šios pavasario dovanos. Visi gerė gardžiuodamiesi kvepiantį, šaltą, saldų skystymą. Tuo

tarpu šeiminiškė su mergaitėmis atnešė iš pirkios sūrio, sviesto, kiaušinių, duonos ir vėl kvietė visus užkasti, nes buvo pats pavakarių laikas.

Tada, kaimiečiams įsidrąsinus, prasidėjo kalbos apie tai, kas visiems labiausiai rūpėjo: apie ciesaiaus manifestą, apie pažadėtą žemę ir laisvę, apie Skrodskio reikalavimą dirbti daugiau negu lig tól ir apie jų, šilėniečių, pasiryžimą nebeklausti pono. Daubaras, Jankauskas ir kiti senesnieji atkakliai ginčijo, kad ponai tikrąją ciesaiaus gromatą nusiėpė, o paskelbė kitą, kad ilgiau galėtų žmones baudžiuoj laikyti.

Bet netrukus ciesaorius apie tai sužinosias, ponas nubausias, o žmonėms atiduosias žemę, kurią jie lig šiol dirba. Veltui Akelaitis ir Steponas įtikinėjo, kad jokios kitos ciesaoriaus gromatos nėra. Seniai su nepasitikėjimu kraipė galvas

Akelaitis net užkaito nuo tų ginčų ir vis karščiau ėmė kalbėti apie ciesaorių:

— Didžiausias mūsų visų priešas tai Rusijos imperatorius, ciesaorius. Rusijos imperatoriai, susitarę su Prūsija ir Austrija, išdraskė lenkų — lietuvių karalystę, atėmė laisvę persekioja mūsų tikėjimą ir kalbą. Bet ilgai taip nepasilikis. Reikia sukilti Lenkai jau ruošiasi. Sukilsime ir mes. Prancūzija ir Anglija ateis mums į pagalbą. Vėl būsime laisvi lenkų — lietuvių valstybėje!

Bet seniai vėl nepasitikėdami kraipo galvas. Dauba-

ras, traukdamas iš kišeniaus pypkę ir tabaką, prieštaraua poneliui:

— Kazin, ponas, kokia ten būtų laisvė... Mūsų tėvai dar atminė ir mums pasakodavo, kad ir toj laisvoj ponų karalystėj baudžiavą ėjo, ir ponai juos rykštėmis plakė.

Veltui Akelaitis įtikinėjo, kad dabar būsias kitai. Kai miečiai laikėsi savo: jeigu jau valstybė ir valdžia bus ponų, tai nėra ko gero iš jės tikėtis.

Akelaitis, kurstydamas dabar valstiečius prieš ciesaorių, jaučia širdies gilumoj kaip ir kokį paslėptą kuktumą. Juk dar taip neseniai, dar tik dveji metai, kai jis rašė pataikaudamas sveikinimą «Jo Mylistai šviesiausiajai Ciesaorių Aleksandru II, Viešpačiui visos Rusijos, Lenkų Karaliui, Finų ir Lietuvos didžiausiam Kunigaikščiui», kai ciesaorius tais metais buvo atsilankęs į

TARPTAUTINĒS JAUNŲJŲ KRIKŠČIONIŲ DEMOKRATŲ UNIJOS (UIJDC) SUVAŽIAVIMAS

Gegužės 1—3 dd. Hamburge (Vokietijoje) įvyko Tarptautinės Jaunųjų Krikščionių Demokratų Unijos suvažiavimui Jame jaun. lietuvių krikšč. demokratų atstovavo inž. A. Venskų (iš Paryžiaus).

Šio suvažiavimo metu inž. A. Venskų išrinktas į Tarptautinės Jaunųjų Krikščionių Demokratų Unijos (UIJDC) Egzekutyvą. Tai pirmas lietuvis įėjęs į tarptautinio krikščionių demokratų sąjūdžio Egzekutyvą, nuo jo įsikūrimo pradžios (1947 m.).

UIJDC pirmininku išrinktas dr. E. Klepsch (Vokietija) gen. sekretorium perrinktas M. Wollecamp (Belgija).

PLATŪS BALTŲ KULTŪROS DIENŲ ATGARSIAI

Apie gegužės 8—11 dd. įvykusias Baltų Kultūros Dienas Ciuuriche laikraščiai pradėjo rašyti nuo gegužės mėn. pradžios. «National Zeitung» gegužės 2—3 d. nr. 199 išspausdino ilgesnį dr. Lamey straipsnį apie Pabaltijo tautų politinę padėtį. «Zueri her Woche» nr. 19 gegužės 8 d. išspausdino išsamų Jan Peter Locher straipsnį «Pabaltijo tautos Europoje». Be to dar rašė nr. 106 gegužės 6 d., «Tages-Anzeiger» nr. 124 gegužės 6 d., socialdemokratų «Volksrecht» nr. 109 gegužės 11 d. ir kt.

— Kalbos Kultūra. 4. (Lietuvių kalbos ir literatūros institutas). Vilnius, 1963. 64 psl. K. Ulvydas rašo: Disertacijų kalbos klausimu; V. Ambrazas: Dėl kaikiurių traferetinių konstrukcijų dabartinėje (sovietinėje!) lietuvių kalboje; K. Aleksynas: Valstybių ar šalių gyventojų pavadinimų daryba; J. Senkus: Ištekėjusių moterų pavardžių darybos ir vartose

(pabaiga 3 pusl.)



LIETUVIŲ SPAUDOS IR KALBOS SUVAŽIAVIMAS — BIRŽELIO 6—7 D.D.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Vadovybės reniamas išeivijos lietuvių spaudos ir radijo suvažiavimas birželio 6—7 dd. įvyks Taber Farmoje (Sodus, Michigan), JAV. Numatyti pranešimai su diskusijomis: 1. Laisvės kovos perspektyvos pasaulio politikos raidoje. 2. Bendruomenė kaip išeivijos lietuvių susiorganizavimo forma. 3. Jaunimo kelias į organizuotą išeivijos lietuvių gyvenimą. 4. Lietuvių spauda dvasinių ir moralinių vertybių sargyboje. 5. Lietuvos gyvenimo pristatymas išeivijos lietuvių spaudoje. 6. Lietuvių radijo valandėlių paskirtis ir programų organizavimas. Suvažiavimas vyks paties šeimininko Juozo J. Bachulo gyvenamoje vietovėje.



Anastaziečiai ir III-sis P.A.L. Kongresas

Trečiasis Pietų Amerikos Lietuvių Kongresas, kuris turės įvykti São Pauloje 1965 m. vasario mėn. antroje pusėje yra iššaukęs lietuvių visuomenėje gyvą susidomėjimą.

Kongreso parengimo darbai vyksta talkos būdu. Tuo tarpu kai vieni talkininkai reguliariai posėdžiauja susirinkdami V. Zelinos Klebonijoje ir svarsto kokia turės būti Kongreso eiga, kiti griebiasi konkretaus darbo, rūpindamiesi ytin svarbaus uždavinio, be kurio jokių būdu nebus įmanoma sėkmingai Kongresą praveisti, būtent — sutelkti pinigines lėšas.

Šio labai svarbaus uždavinio iniciatoriai pasirodė V. Anastasio lietuviai, surengę š.m. gegužės mėn. 23 d. šaunų vakarą Dr. J. Basanavičiaus mokyklos patalpose. To vakaro parengimas yra susijęs su dideliu tarpusavy susiklausymu ir tamprių bendradarbiavimu ir Anastaziečiai dar kartą įrodė kad jų tarpe tų dviejų savybių nestinga. Jeigu jie sumanė pasitarti scenoje veikalą, tai ji ir pastatė, be ypatingų maldavimų to ar kito, kad subiktų vaidinti. Jeigu nutarė kad bufetas turi duoti pelną, tai ji suaukojo, ir pubika galėjo alkį ir troškulį numalšinti. Vis tik tai yra puikūs privalumai V. Anastasio lietuvių Būrelio, verti pagirimo, verta iš jų pasimokyti.

Vakaro programoje buvo suvaidinta S. Kapnio 2-ju veiksmų komedija: „Plutelė ir Pelė“. Pats veikalėlis pajuokiamai lietuvių kaimiečių gobšumą prieš pinigus ir suteikia linksmų situacijų, kuriose jaunuoliai vaikai stengiasi nusikratyti motinos primetamo mokėjimo gyventi, ir veržiasi ten kur juos traukia jauniški polėkiai, šiuo atveju — meilė. Dukters ir suaus sugalvotos pinklės motinos gobšumui nugalėti, pagaliau priveda prie laimingos pabaigos, kur lieka

ir avis sveika, ir vilkas sutus.

Oną Biržienę, turtingą ūkininkę našlę, vaidino Konstancija Vidžiūnienė. Ji įtikinančiai perdavė gobšios ūkininkės tipą parodydama perdėtą lipšnumą, kai samdinė Zita išlošia loterijoje 10 tūkst. litų, o paskuiniame veiksmo įpuldama į desperaciją, kai jos santaupas tariamai «sugrauzia pelės». Tie momentai ir buvo patys stipriausi jos vaidyboje.

Mikas Biržys, jos sūnaus rolėje, buvo Alfonsas Vidžiūnas, kuris daro stiprią pažangą lietuvių kalboje ir vykusiai «kovojo» su motinos įnoriais.

Liulė Biržytė, jos duktė — Gražina Kubiliūnaitė jaunatvišku kokietišku buvo scenoje natūrali ir žavinti.

Juozas Plutelė, Biržių bernas — Aleksandras Barškevičius, bene pirmą kartą pasirodęs scenoje, perdavė vykusiai kuklaus ir sąžiningo jaunuolio kaimiečio tipą.

Zita Skarutė, Biržių tarnaitė — Sofija Polikaitytė, jau iš ankščiau pažįstama, kaip talentinga scenos mėgėja, perdavė labai natūraliai užguitą, bet atsidavusią mergaitę samdine.

Povilas Gumbra, turtingas ūkininkas — Stasys Kubiliūnas atkūrė taip vykusiai pabuvojusio Amerikoje ūkininko tipą, jog atrodė tikrai jis atsirado staiga iš Lietuvos, peršokęs laiko ir nuotolio ribas. Jo visa išvaizda, balsas ir grimas, pagavo publiką iš karto ir nebepalaido iki pat galo.

Veikalą režisavo Stasys Kubiliūnas ir Alf. Žibas.

Sufleris: Vacys Putvinškas. Vaidinimui pasibaigus, režisieriai galėjo matyti iš publikos nuotaikos, kad jų darbas davė teigiamų rezultatų, nes visi buvo tikrai linksmi nusiteikę tarsi tos vestuvinės

kiu pravardžiuoja. Bet mokydamasis Varšuvoje ir mokymdamasis dvarininkų vaikus, jis susigyveno su bajorais, ir dabar jam būna labai sunku tuos ryšius nutraukti. Svarbiausia, kad kai kurie bajorai lenkai ir Lietuvos dvarininkai susidomėjo jo mylimiausia svajone — sukurti lietuvių kalba raštiją, leisti knygas ir laikraštį. Karštai tam pritarė ponai M. Balinskis, Kraševskis, o Lietuvos dvarininkai Oginskis, Radvila, Karpis, Bistramas, Šemeta net pinigų nemaža paaukojo tam reikalui. Oginskis jį ir Rietavą kvietė ir spaustuve žadėjo įtaisyti, kur būtų buvusios spausdinamos knygos ir laikraštis. Viską suardė ciesausias vyriausybės nepalankumas. Ne, prieš bajorus, dvarininkus Akelaičiui sunku kurstyti priešingus jausmus, bet prieš Rusijos imperatorių,



A. Vaičiulaitis.

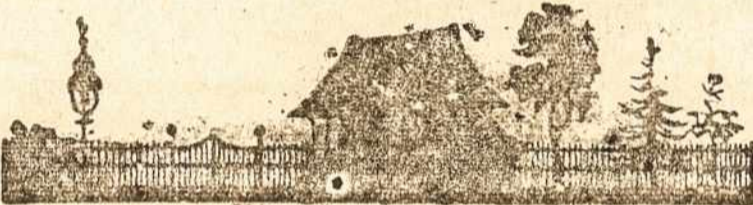
Šienpjoviu Daina

Gausk, skambėk, mūsų sesių liūdnoji daina,
Ten, kur pieva žalia, tarp tirštų pradangių,
Kur vingiuoja lėtai į marias mėlyna
Šeimena tarp sodybų, žiedų ir rugių.

Uzdainuokit skardžiai pabary, šienpjoviai,
Kai rasa sužerės ant žolių, dobilų!
Tu į aušrą, brolau, su dalgū išėjai
Pasitiktį dienos tarp tų girių aukštų.

Liepos grėbliu ašai kvapnų šieną dažiau
Ir šaukiau trilenau su pilkais vieversiais.
Aš už gegę mške kukavau daug gražiau —
Tik išgirsk ir tikėk dainos žodžiais garsiais.

Mano žeme gaudi, kelki aušrai vartus:
Šienpjoviai tau budės su daina ir dalgiu.
Sužvilgėk, pažvangėk aušroje, tu aštrus
Plėno dalgi! Jau ten saulę tekant regiu.



nuotaikos pagauti kurioje baigėsi komedija. Kaip režisieriai, taip ir artistai gali būti patenkinti, kad jų paaukotas vaidinimą bernošiant liuoslakis nebuvo veltui, nes sugebėjo pralinksminti susirinkusius svečius.

Po vaidinimo sekė bendri šokiai ir vaišės prie staliukų. Tenka pabrėžti, kad šio vakaro bufe as ir loterija buvo suaukota Globėjų narių, kad tik sutelkti daugiau pelno, kuris skiriamas TREČIOJO PIETŲ AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESO NAUDAI!

Taipogi labai malonu pasitebėti, kad Dr. J. Basanavičiaus Mokyklos Globėjų Būrelis kas kartą susitaukia vis gausesnės publikos savo pa-

jo valdžią ir vyriausybę tokie jausmai jau liepsnoja,

Taigi ir dabar Steponas Balys ir kaimiečiai kalbą kreipia vis daugiau prieš dvarininkus, o Akelaitis prieš vyriausybę. Valstiečiai labai norėtų išgirsti iš jo aiškų atsakymą — ar eiti jiems lažą į dvarą, ar nebeiti

— Tai kaip ponas galvojaite, — klausė Daubaras, — ar neišmes mūsų Skrodskis iš sodybų, jei neišime rytoj arti?

Akelaitis ką nors griežtai atsakyti bijosi. Ką jis pagaliau žino! O Steponas kerta kaip kirviu:

— Neišmes! Neturi teisės. Kas kiek lauko valdė manifesto paskelbimo dieną, tas tiek ir gaus. Skrodskis pats nesilaiko inventoriaus nuostatų, tai ir jūs galite nesilaikyti. Tegul kelia bylą, ir tegu

(pabaiga iš 2 pusl)

nos klausimu; V. Vitkonis: Dėl kai kurių Žemaičių Krašto vietų primestinių vardų Pastarajame straipsnyje siūlyma Žemaičių Kalvariją pavadinti Gardais, o Janapolę — Viržuvėnais.

rengimuose, kaip jaunimo, taip ir «senimo» atvykstančio iš tolimiausių S. Paulo priemiesčių, net Santos ir Rio de Janeiro Tebūnie tai pavyzdys kitoms organizacijoms, ypač jaunimui, kad tvirtas pasiryžimas ir nuoširdus bendradarbiavimas su visa lietuvių bendrija neša teigiamus rezultatus.

Akmenė.

(pabaiga 6 pusl)

giau tai, kad ciesaorius ir jo vyriausybė palaiko baudžiamąją, spaudžia žmones, skandina juos skurde ir tamsoje. Versti šalin tokią valdžią. Tegul sukyla milijonai baudžiamininkų! Susvyruos ir grius ciesaorius sostas. Žemė valstiečiams! Jokių išpirkimų, jokių prievolių dvarams!

Tokių kalbų yra girdėjęs ir ponas Akelaitis. Jis žino, kad tos idėjos sklinda iš Peterburgo ir Maskvos, iš rusų spaudo užsieniuose. Akelaitis pavardžių gerai neatsimena, bet jis girdėjo vis minint Černyčevskio ir Gerceno pavardes.

Visa tai, tiesą pasakius, ir jam būtų priimtina. Juk jis pats — valstiečio sūnus, valstietis. Jis savo kilmės neslepia, jos nesigėdi. Priešingai, ja net žarsis didžiuojasi. Laiškuose pažįstamiems bajorams jis dažnaitaip pasirašo «Chlop» o kartais save dar «Chlopic-

sprendžia teismas.

Teismas! Daubaras tik nusišpiovė. Lig šiol teismas taip teisdavo, kaip ponas norėdavo. Galgi dabar bus kitokie teismai? Bet niekas apie tai nežino.

Steponas vėl juos drąsina. Tos kalbos ir jį ima kaitinti. Ir jame prabyla bedalio skriauda. Tai kas, kad ponas dabar jo neskriaudžia, neplaka. Vis dėlto jis — tik dvaro liokajus. Ar jis turi kuo pasidžiaugti, kuo nusiraminti? Nieko! Ar jis ne didesnis beturtis kaip štai brolis Jokūbas? Žinoma, kad didesnis, nors ir gardžiau pavalgęs, ir švartiau apsitaisęs. Akelaitis stebėtojas būtų įžiūrėjęs Stepono išvaizdoje tam tikrų liokajiškių bruožų: skustas veidas su žandenomis lig paausių, abejinga, bet nuolanki išraiška, kiek į priekį pasidavęs stuo-

— Lietuviškos pasakos vokiškai. Baltische Bauern- und Fischermaerchen. (I. Litauische Maerchen. Ausgewählt und uebertragen von Hellmut DRAWS-TYCHSEN. Žurnale: «Baltische Hefte» (Hanover—Dohren, Postfach 67). 10. Jahrgang, Heft 2, Januar 1964, psl. 106—117. Paskelbta penkios lietuvių pasakos (Die bernsteinfarbene Todruferin, Das bluehende Farnkraut, Die beiden Insekten, Das kluge Bauerlein, Drei tauren, aber taurea Worte). Pasakos iliustruotos 3 Eduards J. Zams piešiniais.

LIETUVOS KŪRĖJAI
SUNKIAI PALENKIAMI
PROPAGANDAI

(Elta) Kokie teigiami Lietuvos menininkų bruožai ir kuo okupacinis režimas nepatenkintas savo strapsnyje «Tiesoje» (nr 108, geg. 10) atskleidė režiminis kultūros ministras J. Banaitis

Jo nuomone daugiausia laimėjimų (ir, suprantama, partijos pripažinimo...) pasiekę Lietuvos skulptoriai ir grafikai. Esą daugiausia verti amžskulptoriai G. Jokūbonis, J. Mikėnas ir iš jaunesniųjų N. Gaigalaitė, K. Kisielius ir V. Vildžiūnas. Sovietiškuoju mastu. Banaičio žodžiais ypač aukšta vertinama lietuviškoji grafika. Grafikų darbai buvę eksponuoti Maskvoje. Pasaulinėje grafikos parodoje Jugoslavijoje sovietų dailė jie atstovavo Japonijoje, JAV-se ir ktuose kraštuose. Pastaruoju metu lietuvių grafikų darbai parodyti Leningrade. Grafikos meistrais laikomi V. Jurkūnas, J. Kuzminskis ir A. Makūnaitė. Kodėl labiausia vertinami grafikai? Svarbiausia todėl, kad kaip tik ryškiausia grafikoje atispindi tai ko reikalauja partija, būtent «dabarties tematika mūsų dienų žmogus, industrinis respublikos peizažas...»

Jau blogiau su dailininkais tapytojais. Dabarties, taigi, krašto komunistinio gyvenimo,

muo, atsargūs rankų mostai ir tylūs, lygūs žingsniai — štai jo profesijos išviršinės žymės.

Bet viduje jis pasiliko valstietiška atkaklus ir atsparus. Į savo ponus jis įprato žiūrėti atlaidžiai ir truputį pašaipiai. Nors niekad to neparodo. Ponai, mat, vis ponai, tegu jie save vadintų ir demokratais, ir valstiečių draugais.

Jaunasis ponaitis Viktoras — apie tą Steponą nieko blogo pasakyti negalėtų. Jis retai iš Peterburgo tepasirodo. Bet kai jau parvažiuoja, tai Steponui yra ko pasiklaudyti — ir prieš ciesaorius, ir prieš ponus. Ir dabar drąsindamas Šilėnų valstiečius priešintis Skrodskiu, jis gal ne visai nusimanydamas, kartoja Viktoro kalbų nuotrupas:

(B. D.)



JAUNIMO AIDŲ REDAKCIJA: Redaktorius Kolektyvas

Motinos Dienos Minėjimas.

Šiais metais Motinos Diena buvo minima gegužės mėn 17 d Seselių Pranciškiečių gimnazijos salėje, Vila Zeli-noje.

Programa buvo labai įvairi, ją pranešinėjo Julija Jurgelevičiūtė.

Pirmiausia buvo sveikiniai. Susirinkusias į šventę mamytės sveikino: mažųjų vaikų vardu — Arletė Dilytė; Liet. Mokyklos mokinių vardu — Luizas Jermalavičius, jaunesniųjų at-kų vardu — Elena Seliokaitė, o vyresniųjų — Albinas Seliokas ilgesnį žodį į mamytės tarė būsima motytoja Nanci Trojeckaitė.

Po sveikinimų buvo pagiedota «Ilgiausių Metų» ir visi ateitininkai ir vaikai papuošė savo mamytės baltų gėlių žiedais.

Po to jaunesniųjų at-kų grupė, paruošta Irenos Šimonytės ir Kazimiero Miliausko pašoko tris tautinius šokius: Kalvelį, Kubilą ir Kepurinę. Akordeonu grojo Asta Vinkšnaitytė.

22 mažieji vaikai, globojant M. Vinkšnaitienei, išpildė poezijos ir dainų montažą «Ačiū tau, mamyle», in cenizavo dainą «Kaip gi gražus rūtelių darželis» ir pažaidė «Oi tu tėva, tėvuže» ir pašoko «Klum pakojis». Teresėlė Aleknavičiūtė (5 metų) drąsiai padėklamavo «Aš mergaitė, kaip pupa».

Po vaikų programos Verutė Aleknavičiūtė visų vaikų vardu jautriai padėkojo globėjai už darbą, o 2 mažiausi artistai (Mauricijus Bendoraitis ir Audrutė Vosyliūtė) vos pakeldami visų vardu įteikė puokštą ir pintinėle gėlių.

Po to vyresnieji at kai, vadovaujant p Elvirai Kilčiauskaitėi—Belucci, padainavo 3 dainas: «Ar atsimeni namelį», «Verkiautis smuikas» ir «Mielas tėveli, motinėle». Gi Jonas Tamaliūnas padainavo solo «Mania».

Paskui sekė nedidelė pertrauka, o po jos vaidinimas — pasaka «Raudonkepuraitė». Vaidino šie jaunieji artistai: Vilma Šimonytė — motina; Marytė Aleknavičiūtė — Raudonkepuraitė; Leokadija Aleknavičiūtė — Petriuką; Jonas Vingrys — Jurgoną; Geroldas Tamaliūnas — medžiotoją; Onutė Balčiūnaitė — nykštuką; Teresėlė Ivanauskaitė — senelė.

Šį vaidinimą režisavo ir bašųjį vilką jame vaidino didelis jaunimo draugas adv. Vincas Tubelis.

Šventės dalyviams beliko tik džiaugtis ir sveikinti jaunus, bet labai nuosirdžius visų artistų pastangas lietuviškame darbe. O visiems šio minėjimo organizatoriams — stiprus lietuviškas ačiū!

Motina.

Truputi apie Kongresa

(pabaiga)

NEPASKESTI TARPTAUTINIULOSE VANDENYSE

Kas mums iš to, jei vienam kitam lietuviui profesionalui ar intelektualui yra pavykę plačiau prasimušti, įsistiprinti, pasireikšti, iškilbi į tarptautinio vaidmens plotmes? Jiems gerai ir garbė, bet kokia iš to nauda mums, lietuvių tautai?

Dr. Marijos Gimbutienės atvejis čia būtų priešingas, Net

tokioje, pasakykime, atitrauktoje, sausoji ir amžių dulkėmis užsinešusioje srity, kaip archeologija, jos mokslinė veikla savo esmėje išlieka lietuviška, jos dėmesys pirmiausia ir kiekviena įmanoma-proga susietas su mūsų prosenelių kilmės, vaidmens ir kultūros problemomis, jos tyrinėjimų visuma atsiremia mūsų kitų aisių istorinio likimo perspektyvose ir tuo sudaro įnašą mokslui apie lietuvių tautą tarptautinėje plotmėje.

veikalo konkursą už jos eiliuotą vaidinimą «AUKSO ŽAISIS». Ji yra taip pat laimėjusi Draugo romano konkursą už knygą «ASTUONI LAPAI». Jinai režisavo ir pirmąsias žodines plokšteles lietuvių

Berzai

Baltas liemuo. Žalia kepurė.
Daina da žalesnė neg ji.
Todėl, kai į beržą pažiūriu,
Jaunystė žaliuoja širdy.

Rūstūs vėjai lai dauž's, kiek nori.
Gęsta žvaigždės ramiam vakare.
Kol dainuoja pavasaris ore,
Beržų nenutyla daina.

Netyli ir mano jaunystė,
Rūstūs vėjai nebaisūs ir jai,
Nežaliavus nēr reikalo vysti,
Tad dainuokit ir užkit, beržai.



LIETUVIŠKA ŽVAIGŽDUTĖ HOLYWOODO PĀDANGĖJ

ANN JILLIANN — Jūratė Nausėdaitė

Jei prisimename, 1953 m. spalvotame filme «Seven Bridges for Seven Brothers» debiutavo Rūta Kilmonytė, vėliau žinoma RUTA LEE vardu; ten jos vaidmuo nedidelis. Po kelerių metų Rūta Kilmonytė—Lee iškilo iki filmo žvaigždžių, o štai dabar jau skelbiama kaip viena iš dešimties talentingiausių jaunųjų Rūta Kilmonytė yra išsitarusi, kad jai šiltas ir gyvas lietuvių spaudos ir visuomenės dėmesys nuolat skatindavo siekti toliau ir davė ūpo. Tolygaus dėmesio reikia ir Jūratei, tai mūsų mažajai, 14 metų, išskylančiai žvaigždutei, kurią pats Walt Disney įvertino kaip «labai talentingą».

Štai jos biografija. Gimė Cambridge, Mass. (Š. Amerikoje) 1950 metų, sausio 29. Iš ten į Los Angeles su tėvais persikėlė 1955 m. Dainuoti pradėjo nuo 3 metų ir pirmoji viešai atlikta dainelė buvo 1953 m. Cambridge padainuota «Leiskit į Tėvynę, leiskit pas savus...»

Los Angeles Jūratė dvejus metus dalyvavo lietuviško jaunimo pasirodymuose, vadovaujant O. Razutienei, dainuoda-

ma, vaidindama, Tuojau išsiskyrė iš kitų ir patraukdavo žiūrovų dėmesį lengvučiais judesiais, tikrumu, žvulumu.

Vėliau pasirodė kalėdiniam amerikiečių koncerte Los Angeles Wilshire Ebell teatre. Pakviečiama į visoje Amerikoje pagarsėjusią Art Link letter radijo programą Jūratė ir ten dėmesio centre — padainuoja, pasako lietuviškų žodžių, savo lietuvišką kilmę.

Po pasirodymo Art Link letter programoje Jūratė dalyvauja eilėje televizijos programų. Pakviečiama ir dalyvauja pirmame Walt Disney filmų studijos muzikiniame jaunimui filme «Babes in Toyland» Šis linksmas, spalvotas pasakinis filmas rodyti paleistas 1961 m. pabaigoje. Jūratė Nausėdaitė (Ann Jillian vardu) jame turi pagrindinę vaikų partiją, ekrane matoma nuo pačių pirmųjų scenų, kai vakarop ji kaip piemenaitė su kitais vaikais pargena avių bandą. Vėl au vaikus piktadariai nudangina į mišką be kelio atgal. Piemenaitė su draugais eina avelių ieškoti, paslaptiškai miške paklysta... Iš miško vaikai patenka į žaislų dirbėjo pilį.

Jūratė Nausėdaitė neabejotinai geriausia iš visų filme dalyvaujančių vaikų. Ji vaidina laisvai, žaviai. Dainuoja maloniai. Ji vadovauja vaikų nuomonii. Blondinukė, mėlynakė, gintariniais ilgais plaukais, ji ne piemenaitė, o dau-

giau pasakų karalaitė.

Po «Babes in Toyland», ji netrukus buvo pakviesta dirbti Warner Bros. muzikiniame filme «Gypsy», kur ji atlieka irgi didelę rolę, vaidina, šoka ir dainuoja.

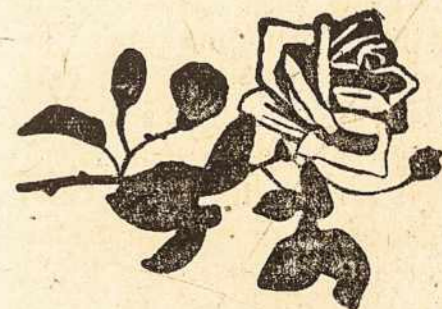
Anksčiau ji yra dalyvavusi eilėje televizijos programų: Children's Chevy Show, The Sinatra Show, Leave it to Beaver vaidinime, Shirley Temple's Storybook ir kt. Daugeliui kompanijų padėjo garbinti jų gaminius: Kellogg, Kraft, Weber's duoną, Del Monte sunką, Union alyvą, DuPoint cheminius gaminius, Chevrolet automobilius. Dalyvavo kaip modelis, garsino saldinius. Tai irgi gera vaidybos praktika.

Jūratė dabar lanko Walt Disney Studio mokyklą. Tarp jos klasės draugų yra ir keli vaikai, Kevin ir Brian Corcoran ir dvynukės Arnold, su kuriais kartu vaidino filmoje «Babes in Toyland» Grįžusi iš mokyklos daug dirba, tobulinasi. Piano skambinti mokosi Los Angeles Conservatory, baletu — The American School of Dance (klasikinio baletu ir kitokios rūsies meniško šokio).

Be to, Jūratė mėgsta piešti. Ji ir mėgėja sportuoti: narė dymas, jodinėjimas stalo tenisas — jos mėgiamos sporto sritys. Labai mėgsta žiūrėti kino filmus ir iš jų mokytis. «Savo filmą» — Babes in Toyland ji jau 14 kartų žiūrėjusi ekrane, galvodama ką gerai ir ką blogai padarė. Būti gera artistė jos didžiausias noras ir ji to siekia švirtytai ir su malonumu.

Kokie artistai jai labiausiai patinka? Elizabeth Taylor — kaip gražiausia ir geriausiai vaidinanti; iš moterų jai dar labai patinka Bette Davis, o iš vyrų — Laurence Harvey — Laurynas Skiknė, taip pat lietuvis.

Kaip tikrai gera lietuviutė, ji puikiai kalba lietuviškai, amerikonišką nesugadintu lietuvišku akcentu. Taip pat lietuviškai skaito ir rašo.



AR ŽINOJAI KA

BIRUTĖ PŪKELEVIČIUTĖ, gyvenanti Kanadoje, teatro artistė ir rašytoja, laimėję Pasaulio Lietuvių Bendruomenės paskelbtą vaikų teatrui

kalba: Kazio Borutos, Birutės Pūkelevičiūtės, Kazio Veselkos «BALTARAGIO MALŪNĄ», Balio Sruogos «MILŽINO PAUNKSMĖ» ir plokštele vaikams «ŽIRGINĖLIAI».

Lietuvi
Klausyk ir remk

LIETUVISKA PROGRAMA

kuri yra transliuojama kiekvieną sekmadienį,
10 val. ryt. per RADIO NOVE DE JULHO,
vidutinėmis ir trumpomis 31 metro bangomis.
Patarimus, aukas siųsti šiuo adresu. Mons. P. Ra-
gažinskas, caixa Postal 4118. São Paulo;

FABRICA DE MALHAS

Petras Šukys

gamina meniškus ir stiprius megstinaukus; rubelius nau-
jagimiams ir kit.
Rua Jundiapéba, 45, Fone : 63-4258 Vila Zelina (arti R.
Ibitirama ir Av. Zelina).

MALONI ŽINIĄ LIETUVIAMS

LIETUVÉ ADVOKATÉ IRENE GRITÉNAS DUODA NEMO
KAMAI JURIDINES INFORMACIJAS SAVO TAUTIEČIAMS

IRENE GRITÉNAS

Advogada

ESCRITÓRIO RESIDÊNCIA
Praça da Sé, 323 - 10 - c/101/102 Rua Coelho Neto, 281
Fone 33-9951 Fone: 63-3697, V. Prudente

Máquinas Texteis Santa Clara Ltda.

MÁQUINAS E ACESSÓRIOS TEXTEIS

FUNDIÇÃO DE FERRO E ALUMÍNIO

Caixa Postal, 2093 — Tel. 63 7340

Fábrica e Escritório:

Rua Domingos Afonso, 50 — Vila Santa Clara
V. Prudente — S. Paulo

Gera kokybė, pigiau kaip kitur, greitas įteikimas,
mandagus patarnavimas tikrai

ANTANO PAVILONIO

INDUSTRIA DE ARTEFATOS PLÁSTICOS
"PAVILONIS"

Rua Prof. Gustavo P. de Andrade, 884 - 902, caixa
postal 4118 - Vila Zelina, Tel. 63-4130 São Paulo.

Čia yra didžiausias pasirinkimas, dideliais ir ma-
žesniais kiekiais, įvairiausių rūšių ir spalvų guzikų ir
lietsargiams dalių.

Didelis pasirinkimas medžiagų ir skoningas
pasivimas, LAURO SANDRÓN vyriškų rūbų.

SIUVYKLOJE LAURO

Rua do Orfanato, 686, — V. Prudente — Fone 63-5294
São Paulo

Medžiaga parduodama ir išsimokėjimui
Atėikite ir įsitikinkite medžiagos ir darbo kokybe ir kaina

Casa Sprindys & Cia.

PÇA. S. JOSÉ dos CAMPOS, 1 - V. ZELINA - TEL. 63-5915
Geležies isdirbiniai ir dažai viskas elektros
irengimui namu reikmens ir zaislai, įvairiausios de-
vanos visoms progoms.

ESCRITORIO CONTABIL

NASCIMENTO

Irmãos Nascimento

REG. C.R.C. SP. N.º 1.484

Atlieka firmų atidarymus, perleidimus, komercines
ir industrialines apyskaitas, sutvarko dokumen-
tus, sudaro sutartis surašo prašymus ir ki-
tos rūšies darbus atlieka.

Juridinis Departamentas — nejudomo turto pardavimas
Av. Zelina, 831 — Vila Zelina — Tel. 63-7140 - S. Paulo

ALEKSAS KALINAUSKAS

Advokatas

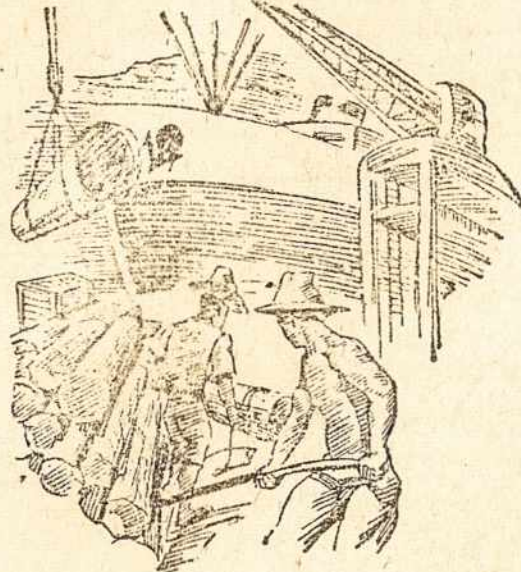
atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių
bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskritis, doku-
mentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai.

Residencia:

R. Joaquim Piza, 204

Raštinė:

R. 15 de Novembro, 244
4.º - Sala 7 - Tel. 37-0324
no 14,00 iki 18,00 val.



PRANAS & CIA. LTDA

Madeiras em geral

SÉDE Rua México, 98 - 9.º - sala 904 - Fone 52-0229
Enderço Telegrafico: « C A B I U N A »
Rio de Janeiro

Serraria « I T A » — Serra dos Aimorés — Municipio de
Nanque - Estado de Minas Gerais

KIRPIMO IR SIUVIMO MOKYKLA

„SOFIJA“

Mokina kirpimo siuvimo, madų mode-
lių braižybos ir pritaikomojo meno.

Paruošia siuvimo ir kirpimo mokytojas
valdiškiems egzaminams (habilitação)

Mokykla turi visas valdiškas teises yra regis-
truota «Departamento do Ensino Profissional»

Pamokos vyksta vakarais

- Užsirašyti pas mokyklos direktorę Sofiją Misiukaitę -
Rua da Graça, 381 — casa 6 — Bom Retiro

LIETUVISKŲ PAMALDŲ KA LENDORIUS

Pirmą mėnesio sekmadienį
Pa que das Nações 10 val.
Casa Verde, 17,15 val.

Antrą:

Jaçana klierikų kopl. 8,15 val.
Bom Retire, 10 val.
Utinga 18,00 val.,

Trečią:

Agua Rasa 8 val.,
Moinho Velho 11 val.,
Lapa 16 val.,

Kiekvieną sekmadienį
Mooça 8 val.

Paskutinį:
Vila Anastacio 8,30 val.,
Vila Bonilha 10 val.

LIETUVISKŲ PROGRAMOS TRANSLIACIJOS

(Lietuvos laiku)

VATIKANO RADIJAS

Kasdien 20,15 iki 20,50 val.
Sekmadieniais 10,30 iki 11
val. 19, 25; 31 ir 196 metru
bangomis.

RIO DE JANEIRO

Lietuvių radio valandėlė
«A voz da Lituania» yra trans-
liuojama ANTRADIENIAIS
18 val. 40 min.

SIUVÉJAS

POVILAS AMBROZEVIČIUS
Rua dos Cielames, 510 (sėde
propria) — Vila Bela



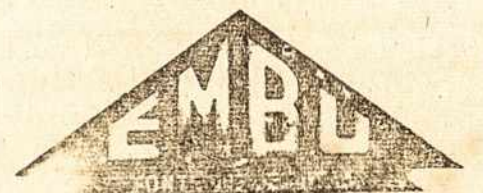
VIENTELIAI TSTOVAI GARSIOJO VANDENS LINDOYA

IRMŪS CARRIERI LTDA.

Lindoya vanduo yra labai žinomas gėrimas
Kurio puikų veisimą žmogaus sveikatą jau
visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite.
sitikinkite ir visados naudokite!

Rua Dino Bueno, 795 a 835
Telefones: 51-4019 e 51-2223

Caixa Postal 3967 — SÃO PAULO



Statybos medžiagos sandėlis ir įvairių geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių
krautuve tikrai pas

JAKUTIS & LAPINIS LTDA.



FUA COSTA BARROS, 356 TEL. 63-3285 VILA ALPINA



Av. ZELINA, 515 — CAIXA POSTAL, 4118 — SÃO PAULO

P A D Ē K A

Už gerai pavykusį Dr. J. Basanavčiaus vardo lietuvių m. los Globėjų suruoštą Vakarą nuoširdžiai esu dėkingas šiems asmenims: p.p. M. Jačiūnienei, A. Žarkauskienei, Eug. Kubiliūnienei, K. Vidžiūnienei, V. Meškauskienei, J. Danišai, A. Šimbeliui, P. Korakkevičiui, P. Pipirui, José A. Cangai, Ed Sadauskui, Z. Cechanavičiui J. Karpavičiui V. Bartkui; M. Adulienėi, P. Kelerienei ir Alf. Vidžiūniui, kurie suaukojo bufetui produktus ir kai kuriuos gėrimus; p.p. Vonžodui už paršuko paaukojimą loterijai, kuris tikrai davė taip gražų pelną; p.p. Ad. Žarkauskienei, O. Polikaitienei, St. Valutienėi A. Šimbeliui, P. Korakkevičiui, V. Bartkui, Ed. Sadauskui, J. Andriuskevičiui ir V. Patinskui dirbusiems prie bufeto prie įėjimo ir prie kitų viadus darbų; o taip pati artistams: p.p. K. Vidžiūnienei, S. Polikaitytei, G. Kubiliūnaitei, Alf. Vidžiūniui (sūnui) A. Barškevičiui, režisieriams: mok. St. Kubiliūniui ir Alf. Žibui bei suflerui V. Putvinskiui, kurie nesisigalėdami savo brangaus laiko, paruošė ir gana vykusiai suvaidino 2 jų veiksmų komediją «Plutelė ir Pelės».

Taip pat ačiū visiems atsilankiusiems ir čia nepaminėtiems, kurie moraliai ir materialiai prisidėjo prie šio vakaro paruošimo.

P. Žarkauskas
Pirmininkas

— Lapus su parašais Lietuvos atstovybės ir konsulato reikalui, parašų rinkėjai prašomi gražinti būtinai ligi 16 d. birželio.

— Lietuvių visuomenės sudėtų aukų bei aukso įteikimas Ouro Para o Bem do Brasil bus po 15 d. birželio Tiksliai data bus pranešta sekančiame «Mūsų Lietuvos» nr. ir 14 d. birželio per lietuviška radijo programą 10 val. per Radio 9 de Julho stotį vidutinėmis ir trumpomis bangomis.

— Liūdnojo birželio įvykių (genocido) minėjimas, kuris yra ruošiamas trijų Pabaltijo tautų karu, atrodo, kad bus nukeltas į 21 d. birželio. nes 14 birželio nėra įmanoma gauti salės visiems patogio miesto centre, vietoje. Kada tikrai bus minėjimas rasite sekančiame «M.L.» numeryje ir per Radio 9 de Julho lietuviškos programos metu 10 val. ryto 14 d. birželio.

Prel K. Miliauskas kuriam laikui yra išvežtas į Rio de Janeiro poilsui. Adresas yra šis: R. 710 Almirante Alexandrino, Bairro S. Teresa.

— Misijonierius Tėvas Bružikas šią savaitę atvyko į Hospital Leão XIII patikrinti sugipsuotos kojos padėties. Sužeista koja dar bus pora mėnesių gipse. Ar grįš į jėzuitų noviciatą netoli Indaiatubos šiems porai mėnesių, ar pasiliks, šiomis dienomis paaiškės.

Lietuviška radijo programa tik tai per RADIO 9 DE JULHO vidutinėmis ir trumpomis 31 metro bangomis sekmadieniais 10 val. ryto

LIETUVIS STUDENTAS PIRMAUJA MOKSLE



Gediminas Jurgis Mošinskis

Prieš trejus metus iš São Paulo išvyko į Chicago studijų tikslais GEDIMINAS JURGIS MOŠINSKIS, rašytojas Halinos ir inžinieriaus Algirdo Mešinskių sūnus Chicagos mieste įstojo inžinerijos, Illinois Universitete Technologijos fakultete, studijuoti Patvairiu darbu ir ryžtingumu augalėjo kiekvienam svetimšaliui studentui sutinkamas kliūtis ir prasimušė į pirmas eiles moksle. Šiais mokslo metais (kurie baigiasi birželio mėn.), yra geriausias studentas, turįs aukščiausius pažymius moksle visų svetimšalių studentų tarpe, kurių ten yra gana daug Universiteto Senato už laimėjimą pirmos vietos moksle jį pagerbė, gegužės mėn 1 d. įteikė Garbės Studento (Honor Student) pažymėjimą. Jo vardas taipgi yra įgravuotas į Illinois Universiteto varpą už ypatingus atsižymėjimus studijose, kur gravuojami tik pasižymėjusių studentų vardai.

— Šį šeštadienį, 6 d. birželio Vila Zelinos parapijos bažnyčioje sumainys žiedus Jonas Mazuras su Julia Razulevičiute Šliūbo ir mišių metu giedos Liet. Kat. Bendruomenės choras.

— Sekmadienį po sumos šaukiamas Vyrų Brolijos narių susirinkimas.

— Laiškai: J. Gudavičiūtei, I. Kutkienei, Gorauskams Tylai, M. Vinkšnaitienei, A. Kairiui, Mitrudams, M. Prismick, A. Pangonienei.

— Pietų Amerikos Lietuvių Kongresui Rengti Finansų Komisijos susirinkimas šaukiamas 11 d. birželio 20 val. Vila Zelinoje.

— S. Paulo lietuviškų organizacijų atsišaukimą į Brazilijos visuomenę talpno ištiesai dienraštis O Estado de S. Paulo, A Gazeta Esportiva, ir sutrumpintai — A Gazeta, Diario de S. Paulo, O Globo Ateigančią savaitę São Paulo įvairių fakultetų studentai pasitelks atsišaukimą į visuomenę prašydami, kad paremtų lietuvius kovoje už išsilavinimą iš komunistinės okupacijos.

— Dr. E. Draugelis Pietų Amerikos Lietuvių Kongreso reikalams paaukojo tūkstantį kruzeirų Kongreso rengimo Komitetas už auką dėkoja.

— Maldos Apaštalavimo Draugija paskyrė «Ouro para o Bem do Brasil» vajui dešimtis tūkstančių kruzeirų.

— Maldos Apaštalavimo Draugija paskyrė «Ouro para o Bem do Brasil» vajui dešimtis tūkstančių kruzeirų.

(pabaiga iš 3 pusl.)

nimas esą vis labiau reiškiasi dailininkų kūryboje — jų tarpe tik du žymesni vardai (A. Gudaitis, A. Savickas), o kiti «eina su gyvenimu» mažiau žinomi visuomenėi, kaip S. Džiaukštas, J. Švažas ar V. Gečas.

J. Banaitis atsiliepė teigiamai apie knygų iliustravimo meną, plakatų žanrą, apie vi tražistų darbus. Šių darbų patekę į architektūrą. Turi pasiekimų ir Lietuvoje kurią tai komosios dailės bei interjero meistrai

Tačiau lietuvių menininkų kūryboje lengvai įžiūrimos ir klaidos, svyravimai ir ypač, Banaičio žodžiais, negeistinos tendencijos bei nuotaikos Pasirodo, kad tie neigiami reiškiniai buvę pastebėti ir poka riniu laikotarpiu ir pastaraisiais keleriais metais. Jei po kariniu laikotarpiu lietuvių menininkai gyvenimą ir žmogų vaizdavę paviršutiniškai, tai pastaraisiais laikais esą nukrypstama į vien tamsių gyvenimo ir žmogaus pusių vaizdavimą Niurios nuotaikos pasitaikančios ne vien jaunų jų, bet ir senesniųjų rašytojų bei kitų kūrėjų darbuose Dailės ir muzikos srityje J. Banaitis rado tokias blygybes: čia pasireiškia nekūrybingi prim

tyvumo pamėgdžiojimai, nu krypimai į tuščią stilizavimą, standartiškai ir archaiškai pa naudojamas liaudies muzikos folklofas.

Ryšium su tais priekaištais atkreipkime dėmesį į kritike V. Radaičio toje pačioje «Tiesoje» paskelbtą straipsnį apie lietuvių rašytojų bei skaitytojų sątykius. Jis teigia, kad lietuvių rašytojai neatsižvelgia skaitytojų lygio, esą literatūros intelektualinis lygis «dar gerokai atsilieka nuo skaitytojų lygio ir nepajėgia atsakyti į tas sudėtingas problemas, kurias kelia mūsų gyvenimas, komunizmo statyba.

Be literatūros, sritys, į kurias daugiausia kreipiamas partijos pyktis ar nepasitenkinimas, tai dramaturgija ir muzika. J. Banaičio teigimu, dramaturgijoje, kur esanti nepaprastai svarbi «šiandienos tema», be kai kurių sėkmingų dramaturgo K. Sajos mėginimų, esą pasiekta maža. Kai dailininkai verčiamis daugiau liesti tą «komunistinę dabartį» su kolchozų, pramonės ir kt. objektų idealizavimu, tai kompozitoriai čia vėl atsilieka. Esą jų tematika daugiau sia apriboja pastarojo karo laikotarpiu.

Lietuvos menininkams daromas dar vienas priekaištas — jie esą labai mažai nuveikę formuojant gyventojų materialinę pasaulėžiūrą ir kovojant su vad. buržuazinės ideologijos reiškiniais. Spauda vedanti atitrią kampaniją prieš bažnyčią ir dvasininkus tuo tarpu nusiskundžiama vad. kūrybinės organizacijos (taigi rašytojai, dailininkai ir kt.) šioje srityje nerodo reikiamos iniciatyvos.

— VILA ZELINOS LIETUVIŲ KUNIGŲ telefonas 63-5975 NAUJAS ADRESAS

Tėvų Jėzuitų J. Giedrio, J. Bružiko ir J. Kidyko naujas ir nuolatinis adresas yra šis: RUA LITUANIA, 67, MOOCA, 13, S. PAULO.

Telefono dar neturi, bet galima skambinti farmacijai 93-2341 ir prašyti, kad juos pašauktų.

LIETUVIAMS NUOLAIDA! užsisakant gerus batus pas JONĄ PETRIKĄ

je paties batų krautuvėje. Rua B. de Itapetininga, 262, 4º and, sala 406, Tel. 35-8873.

SKAITYKITE IR PLATINKITE VIENTELI PIETŲ AMERIKOS SAVAITRAŠTĮ «MŪSŲ LIETUVA».

P R A N E Š I M A S

Lankydami Romoje, Italijoje, apsistokite naujai įrengtuose Liet. Šv. Kazimiero Kolegijos svečių namuose:

«VILLA LITUANIA»

Piazza Asti 25 (Via Casalmoferrato 33. Tel. 78.90.33. 78.00.14) ROMA — ITALIA.

Rasite jaukią aplinką, sveiką maistą ir neperdetą kainą. Pageidaujama, kad el apsisistojimo laiko būtų susitarta iš anksto.

KOLEGIJOS VA OVYBĖ.

LIETUVIS ADVOKATAS

Albertas Pavilavicius

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskritis, dokumentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai.

Av. Liberdade, 47 - 9º Andar Res.: R. Fernando Falcão, 35 Fones: 37-0395 - 35-5650 - 33-6011 São Paulo

Lietuviškas žodis, daina ir muzika aidi tropikų padangėje iš

RADIO 9 DE JULHO stoties São Paulo mieste,

vidutinėmis ir trumpomis 31 metro bangomis, kiekvieną sekmadienį 10 val. ryto.

Per radijo galima pasveikinti gimtadienio, vardadienio, vestuvių ir kitomis progomis.

Radijui laiškų siųsti šiuo adresu: caixa postal 4118, São Paulo. Fone: 63-5975.

TIPOGRAFIA BALTICA

Lietuviška Spaustuvė

ALEKSANDRAS BUMBLIS

Atlieka įvairiausių spaudos darbus pramonei bei prekybai. Dežutes elektros lempoms — Spausdina suviniojimui popierį iki trijų spalvų (krautuvėms). Fabrikuoja «Papel ondulado».

Rua Eduardo Leopoldo, 10 (Coroa), Telefonas 8-6423. Laiškams: Rua General Fonsea Teles 606, S. Paulo.